

ประกาศกระทรวงสาธารณสุข
เรื่อง ชื่อหรืออาการสำคัญของโรคจากสิ่งแวดล้อม
พ.ศ. ๒๕๖๘

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง ชื่อหรืออาการสำคัญของโรคจากสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๓ ลงวันที่ ๒๙ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๓ และประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง ชื่อหรืออาการสำคัญของโรคจากสิ่งแวดล้อม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๕ ลงวันที่ ๗ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๕ เพื่อประโยชน์ในการเฝ้าระวัง การป้องกัน และการควบคุมโรคจากสิ่งแวดล้อม

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๗ (๑) แห่งพระราชบัญญัติควบคุมโรคจากการประกอบอาชีพและโรคจากสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๒ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข โดยคำแนะนำของคณะกรรมการควบคุมโรคจากการประกอบอาชีพและโรคจากสิ่งแวดล้อม จึงออกประกาศไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ประกาศนี้เรียกว่า “ประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง ชื่อหรืออาการสำคัญของโรคจากสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๘”

ข้อ ๒ ประกาศนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ยกเลิกประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง ชื่อหรืออาการสำคัญของโรคจากสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๓ ลงวันที่ ๒๙ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๓ และประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง ชื่อหรืออาการสำคัญของโรคจากสิ่งแวดล้อม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๕ ลงวันที่ ๗ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๕

ข้อ ๔ กำหนดให้โรคหรืออาการสำคัญดังต่อไปนี้เป็นโรคจากสิ่งแวดล้อม

(๑) โรคหรืออาการที่เกิดจากตะกั่วหรือสารประกอบของตะกั่ว หมายถึง โรคหรืออาการผิดปกติที่เกิดขึ้นจากหรือเป็นผลเนื่องมาจากมลพิษที่มีตะกั่วหรือสารประกอบของตะกั่ว ทั้งนี้ ต้องไม่เกิดจากโรคหรือภาวะอื่นใดที่มีลักษณะอาการคล้ายคลึงกัน โดยมีอาการสำคัญ ดังต่อไปนี้

(๑.๑) กรณีบุคคลที่มีอายุต่ำกว่าสิบห้าปีบริบูรณ์ จะมีอาการอ่อนเพลีย เบื่ออาหาร จะมีภาวะซีด สมาธิสั้น พัฒนาการช้า ปวดท้องรุนแรงเป็นพัก ๆ ซึม ชัก หรือหมดสติ

(๑.๒) กรณีหญิงตั้งครรภ์ จะมีภาวะซีด ภาวะความดันโลหิตสูงขณะตั้งครรภ์ หรือภาวะคลอดก่อนกำหนด ทารกแรกคลอดมีน้ำหนักน้อย

(๒) โรคหรืออาการที่เกิดจากการสัมผัสฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน หมายถึง โรคหรืออาการผิดปกติที่เกิดขึ้นจากหรือเป็นผลเนื่องมาจากมลพิษที่มีฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน เกินกว่ามาตรฐานตามที่กฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติหรือกฎหมายว่าด้วยโรงงานกำหนด ทั้งนี้ ต้องไม่เกิดจากโรคหรือภาวะอื่นใดที่มีลักษณะอาการคล้ายคลึงกัน โดยมีอาการสำคัญ ดังต่อไปนี้

(๒.๑) หอบเหนื่อยมากขึ้นกว่าปกติ ไอมากขึ้นกว่าปกติ มีปริมาณเสมหะมากขึ้นกว่าปกติ เสมหะเปลี่ยนสี อันอาจเป็นอาการของโรคปอดอุดกั้นเรื้อรังที่มีการกำเริบเฉียบพลัน (Chronic obstructive pulmonary disease with (acute) exacerbation)

(๒.๒) ไอ แน่นหน้าอก หายใจมีเสียงหวีด หอบเหนื่อย อันอาจเป็นอาการของโรคหืดเฉียบพลัน (Acute asthma) ทั้งนี้ อาการดังกล่าวอาจหายได้เองหรืออาจหายได้เมื่อได้รับยาขยายหลอดลม

(๒.๓) เจ็บเค้นที่บริเวณอกอย่างรุนแรงเฉียบพลันหรือขณะพักเป็นระยะเวลานานกว่ายี่สิบนาที ซึ่งอาจเพิ่มมีอาการดังกล่าวหรือมีอาการรุนแรงขึ้น ใจสั่น เหงื่อออก เหนื่อยมากขึ้นกว่าปกติ ขณะออกแรง วิงเวียนหน้ามืด อาจถึงขั้นหมดสติ หรืออาจถึงขั้นเสียชีวิต อันอาจเป็นอาการของโรคหัวใจขาดเลือดเฉียบพลัน (Acute ischemic heart diseases) หรือโรคภาวะหัวใจขาดเลือดเฉียบพลันที่เกิดขึ้นหลังจากพบภาวะหัวใจขาดเลือด (Subsequent ST elevation (STEMI) and non-ST elevation (NSTEMI) myocardial infarction)

(๒.๔) ตาแดง แสบตา เคืองตา น้ำตาไหลมาก คันตา มีสารคัดหลั่งออกจากตาหรือมีขี้ตา (Ocular discharge) อันอาจเป็นอาการของโรคเยื่อบุตาอักเสบ (Conjunctivitis) หรือแสบตา เคืองตา น้ำตาไหล คันตา ตาแห้ง ตาสู้แสงไม่ได้ ตามัวลง มีสารคัดหลั่งออกจากดวงตาหรือมีขี้ตา ตาแดง มีแผลถลอกที่กระจกตาหรือเยื่อบุตา อันอาจเป็นอาการของโรคกระจกตาอักเสบ (Keratoconjunctivitis) หรือแสบตา เคืองตา น้ำตาไหล อันอาจเป็นอาการของโรคตาแห้ง (Dry eye disease)

(๒.๕) ผิวหนังมีผื่นแดง คัน ตุ่มแดง ตุ่มน้ำ หรือมีขุยร่วมด้วย อันอาจเป็นอาการของโรคผื่นผิวหนังอักเสบ (Eczema) หรือผิวหนังมีผื่นบวมแดง (Wheal and flare) อันอาจเป็นอาการของโรคผื่นลมพิษ (Urticaria)

(๓) โรคหรืออาการที่เกิดจากรังสีแตกตัวหรือจากรังสีชนิดก่อก่อไอออน หมายถึง โรคหรืออาการผิดปกติที่เกิดขึ้นจากหรือเป็นผลเนื่องมาจากมลพิษที่ได้รับหรือสัมผัสรังสีแตกตัวหรือรังสีชนิดก่อก่อไอออน ทั้งนี้ ต้องไม่เกิดจากโรคหรือภาวะอื่นใดที่มีลักษณะอาการคล้ายคลึงกัน โดยมีอาการสำคัญ ดังต่อไปนี้

(๓.๑) กรณีที่มีอาการผิดปกติเฉียบพลันจากรังสี (Acute Radiation Syndrome; ARS) มี ๓ กลุ่มอาการ ได้แก่ กลุ่มอาการทางระบบโลหิต (Hematopoietic type) จะมีอาการอ่อนเพลีย ไม่มีแรง มีไข้ เลือดออกง่ายและหยุดยาก หรือกลุ่มอาการระบบทางเดินอาหาร (Gastrointestinal type) จะมีอาการคลื่นไส้ อาเจียน เบื่ออาหาร ปวดท้อง ท้องเสีย ถ่ายเป็นเลือด หรือกลุ่มอาการระบบประสาทส่วนกลาง (Neurovascular type) จะมีอาการคลื่นไส้ อาเจียน ภาวะรู้คิดบกพร่อง ระดับความรู้สึกตัวลดลง และอาจถึงขั้นเสียชีวิต

(๓.๒) กรณีที่มีอาการบาดเจ็บเฉพาะที่จากรังสี (Local Radiation Injury; LRI) จะมีอาการผื่นร่วง อาการบาดเจ็บทางผิวหนัง (Cutaneous Radiation Injury; CRI) อาการผื่นแดง มีตุ่มน้ำ หรือบาดเจ็บแผลตามผิวหนังหรือผิวหนังไหม้บริเวณที่สัมผัสกับรังสี และอาจถึงขั้นเสียชีวิต

(๓.๓) กรณีที่มีอาการที่เกิดในระยะยาว (Late effect) โดยจะเป็นผลข้างเคียงที่ไม่ขึ้นกับปริมาณรังสีที่ได้รับ ซึ่งเพิ่มความเสี่ยงต่อการเกิดโรคมะเร็ง เช่น มะเร็งเม็ดเลือดขาว เนื้องอกในสมอง เป็นต้น กรณีหญิงตั้งครรภ์เป็นผู้สัมผัส อาจมีความผิดปกติทางพันธุกรรมหรือระบบสืบพันธุ์ แท้ง และทารกในครรภ์อาจมีความผิดปกติทางร่างกายหรือทางพันธุกรรม

ประกาศ ณ วันที่ ๑๗ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๘

พัฒนา พร้อมพัฒน์

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข